

Field : Sport Sciences

Type : Review Article

Received: 24.05.2017 - *Corrected*: 22.10.2017 - *Accepted*: 27.10.2017

Türkiye’de Sporcu Eğitim Merkezleri ve Olimpik Hazırlık Merkezleri

Osman İMAMOĞLU¹, Ahmet Naci DİLEK², Mutlu TÜRKMEN²

¹OMÜ, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE

²Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın, TÜRKİYE

E-Posta: ahmetbosna@yahoo.com

Öz

Bu çalışmada Türkiye’nin dünya çapında sporda başarılı olması amacıyla kurulan sporcu eğitim merkezleri ve olimpik hazırlık merkezlerin güncel durumları, hedefleri ve beklentileri tartışılacaktır. Spor eğitim merkezleri ve Olimpik merkezler Türk sporunda başarı için umut olarak görülmektedir. 36 Spor eğitim merkezi ve 21 Olimpik merkezde değişik branşlarda sporcularımızın yetiştirilmesi devam etmektedir. Sporcu Eğitim merkezlerinin bir kısmının kapanmaya doğru gittiği ve bazılarının ise olimpik merkez olabileceği görülmüştür. Spor eğitim merkezlerine zamanında olan ilginin olimpik merkezlere kaydığı düşünülmektedir. Bu nedenle olimpik merkez olabilecek sporcu eğitim merkezlerinin hemen ve diğerlerinin de desteklenerek ileride olimpik merkeze dönüştürülmesi faydalı olacaktır. Sonuç olarak Türkiye’de spor eğitim merkezleri ve olimpik merkezlerin planlama aşamasından, işletilme aşamasına kadar çalışma usul ve esaslarını, amaçlarını kapsayan yönetmelikler çıkarılmasına rağmen bazı güncel sorunlarının varlığı söz konusudur. Türkiye sporcu eğitim merkezleri ve Olimpik Hazırlık Merkezleri ruhuna, projesine, anlayışına uygun hareket edilerek gerekli destek artırılmalı ve önlemler alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sporcu Sağlık Merkezi, Olimpik Merkez

Athletic Training Centers and Olympic Preparatory Centers in Turkey

Abstract

This analysis aims to examine the current status and objectives of the athletic training centers and Olympic preparatory centers in Turkey. Athletic training centers and Olympic centers are seen as a hope to develop Turkey's success in sports further. Currently, 36 athletic training centers and 21 Olympic centers continue to train our athletes in different branches. It has been observed that a certain portion of the athletic training centers are near being closed, whereas some others are being considered as good candidates to become future Olympic centers. It is thought that the interest towards the athletic training centers are shifting towards the Olympic centers. Thus, promoting and transforming these athletic training centers into Olympic centers could potentially benefit the ultimate goal of furthering Turkish sport. Although many regulations reforming from the planning stage to the stage of operation, including the objectives and procedures, of these centers have been issued, there are still prominent issues within the system. In order to address these issues, more support should be provided and precautions should be taken by acting in accordance with the spirit, goal, and understanding of the centers.

Keywords: Athletic Training Centers, Olympic Preparatory Centers

Giriş

Sporcu Eğitim merkezleri:

1970' li yıllar Türk Güreşinin içine düştüğü başarısız yıllar olarak görülmüştür. Bu durumdan kurtulmak için dönemin yetkilileri Güreş eğitim merkezlerinin kurulması gerekliliğini Federasyonlar ve hükümet yetkilileri ile çeşitli kereler görüşerek bu fikrin olgunlaşmasını sağlamışlardır. Sonunda Merkezlerin Türk güreşi için kurulmasına karar verilmiş ancak; uygulama safhasına geçilemeden, Hükümet ve Federasyonun görev süreleri sona erdiğinden ilerleme sağlanamamıştır. Daha sonraki yıllarda konu bir kez daha Hükümet ve Federasyon gündemine alınarak sporcu seçimi değişikliğine gidilmiş, tüm Anadolu da yaygın olarak yapılan Karakucak güreşlerinden esinlenilerek, Modern minder güreşine en iyi intibak edebilecek durumda olduğu tespit edilen karakucak güreşini geliştirme projesi adı altında Merkezlerin yapım süreci başlamıştır. Bunun bir sonucu olarak karakucak güreşi projesi ile seçilen; ilk 1987 yılında Bolu ve Tokat ta güreş eğitim merkezleri açılmıştır. Bunları sırası ile 1988 yılında Denizli ve Sivas, 1989 yılında Amasya, Yozgat, Kahraman Maraş 1990 yılında Çorum, 1991 yılına Afyonda açılan güreş eğitim merkezleri günümüze kadar artarak süregelmiştir (Ak, 2017). Sporcu eğitim merkezlerinin amacı “ spor dallarına göre spora başlama yaşında bulunan çocukların eğitim ve öğretimlerini aksatmadan üst düzey sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamak için sporcu eğitim merkezleri kurulması ve yönetilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir” (Türkiye Cumhuriyeti ,Resmi Gazete Tarihi: 28.01.2010 Resmi Gazete Sayısı: 27476). Bu Yönetmeliğin adı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliği” iken, 3/4/2012 tarihli ve 28253 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile “Spor Genel Müdürlüğü Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliği” şeklinde değiştirilmiştir. Spor dallarına göre yetenekli çocuklarımızı tespit ederek eğitim ve öğretimlerini aksatmadan üst düzey sporcu olarak yetiştirilmeleri amacıyla çeşitli spor dallarında hizmet vermek üzere açılan Sporcu Eğitim Merkezleri ile ilgili hizmetleri yürütmek, sporla ilgili diğer kurum ve kuruluşların benzer merkezler kurması yönünde çalışmalar yapmak, bu hizmetleri koordine etmek için Sporcu Eğitim Merkezleri Şube Müdürlüğü kurulmuştur.

Olimpik hazırlık merkezleri:

Olimpik merkezler için “Olimpik hazırlık merkezlerinin kuruluş, çalışma, görev, yetki ve sorumluluk yönetmeliği çıkarılmıştır” (Türkiye Cumhuriyeti, Resmi Gazete, 11 Nisan 2015 Cumartesi, sayı 29323). Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (TOHM) “Olimpik Sporcu Fabrikaları” olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’de ilk planda 12 ilde, biri paralimpik olmak üzere 17 farklı olimpik branşta faaliyet gösterecek olan Olimpiyat Hazırlık Merkezleri’nde sporcuların, performanslarını geliştirmesi, sosyal ve kişisel gelişimlerinin desteklenmesi hedefleniyor. Yatılı ve gündüzlü statüde faaliyet gösterecek olan merkezlere yerleştirilecek sporcular, aldıkları eğitimlerle Türk sporuna yön verecekleri belirtilmiştir. 23 Kasım 2013 Yılında yaklaşık 17 ilimizde 17 Branş esaslı kurulan Olimpiyat hazırlık Merkezleri 4.ncü yılına girmiştir. 2016 yılı itibarıyla 20 ilde 17 branşta 1080 civarında sporcu ile faaliyet gösteren Olimpik merkezler 2017 yılında yaklaşık olarak 1700 civarında sporcuyla faaliyetlerini yürütmesi düşünülmektedir. Henüz 19 ilde 482 yatılı, 221 gündüzlü olmak üzere toplam 703 sporcu, geleceğin olimpiyat şampiyonu olmak için çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Aksaray ise, Paralimpik spor dalları için bir araya gelen sporculara ev sahipliği

yapıyor (Ak, 2017, www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/3738/Corporate.aspx, İmamoğlu O., Tutkun E., 2017).

Sporcu eğitim merkezlerinden başarı bekleyenler yanında bunları yeterli görmeyip olimpik merkezlerden umutlananlar olmuştur. Bu çalışmada her iki düşüncenin de tartışılması ve ne olması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Gelişme ve Sonuç

Sporcu eğitim merkezleri:

Sporcu eğitim merkezlerinin ortaya çıkışı güreş eğitim merkezleri şeklinde olmuştur.

Güreş eğitim Merkezleri Türk güreşinin alt yapısı olarak görülmüş değişik platformlarda sorunları tartışılmıştır. Bunlardan en kapsamlısı 2001 yılında Antalya’da düzenlenen 1. Türk Güreş Kurultayında olmuştur. Merkezlerin durumu ve geleceği yayınlanan kurultay kitabında toplam 54 sayfa yer almıştır. Bu merkezlerin için il müdürlüklerinden kaynaklı, antrenör sorunları ve güreş federasyon kaynaklı problemler yanında yeterli sayıda personeli olmamaları, bilimsel destek alamamaları gibi birçok sorunlarından bahsedilmiştir. Öneriler sunulmuştur (Türkmen, Ziyagil, İmamoğlu, (editörler), 2001). Geleceğe yönelik planlananlar anlatılmıştır. Fakat bugünkü Türkiye’de özelleştirme ve mali yetersizlikler yüzünden onlarca kulübün imkanlarının yok olması ile kapandıkları görülmüştür. Sporcu eğitim merkezlerindeki öğrenci sayısı 2015 yılında 1.663 iken, 2016 yılında sporcu eğitim merkezlerine öğrenci alınmaması nedeniyle sporcu öğrenci sayısı 1.245 olmuştur. 24 Mayıs 2017 tarihinde ise, Spor Eğitim Dairesi Başkanlığından alınan verilere göre Merkezlerde yatılı (633 sporcu) ve gündüzlü (443 sporcu) sporcu sayısı 1.076 kişiye düşmüştür. Yine aynı tarihte elde edilen bilgilere göre 23 adet sporcu eğitim merkezlerinde 8 ilimizde 86 tane atletizm yapan sporcu, 3 ilimizde 27 tane kayak yapan sporcu, 2 ilimizde 19 tane judo yapan sporcu, 1 ilimizde halter yapan sporcu sayısı ise sadece 4 sporcudur. 21 ilimizde faaliyet gösteren sporcu Eğitim Merkezlerinde kalan güreşçi sporcu sayısı ise 431 sporcu antrene edilmektedir. Şu anda yaklaşık olarak sayıları 25 civarında olan sporcu eğitim merkezlerinde 1500- 1800 civarında çocuk sporcu istihdam edilmektedir. Spor dallarına göre, spora başlama yaşında bulunan çocuklarımızın eğitim ve öğretimlerini aksatmadan, üst düzey sporcu olarak yetişmelerini sağlamak amacıyla, yapılan bu çalışmalar 2016 yılı Aralık ayı itibariyle 33 adet Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde, 36 adet ise Sporcu Eğitim Merkezlerinde faaliyet göstermiştir. Bu merkezlerde atletizm, boks, cimnastik, eskrim, güreş, halter, judo, kano, kayak, kürek, tenis ve yüzme branşlarında hizmet verilmektedir. Sporcu eğitim merkezlerinde, dönem başı itibariyle, gündüzlü 533 ve yatılı 712 olmak üzere toplam 1.245 sporcu öğrencinin iâşe, ibate, giyim, sağlık ve eğitim ihtiyaçları karşılanarak, ilgili spor branşlarında antrenörler nezaretinde eğitimleri sürdürülmektedir. Merkezlerde yetişen başarılı sporcular durumlarına ve branşlarına göre ilgili spor kulüplerinde aktif sporcu olarak devam etmekte, başta Beden eğitimi ve spor yüksekokulları ve spor fakülteleri olmak üzere çeşitli üniversite ve yüksekokullara girme başarısını göstermektedir (Ak, 2017).

Türkiye Olimpiyatlara Hazırlık Merkezleri:

11 Nisan 2015 tarihinde çıkarılan yönetmeliğin amacı “Olimpiyatlara katılacak ve katılması muhtemel yetenekli sporcuların seçilmesi, yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi,

eğitimlerinde ve sosyal gelişimlerinde müşterek ve standart bir uygulamanın sağlanması için olimpiik hazırlık merkezlerinin kurulması, sporcu seçimi ve uyması gereken kurallar ile bu Türkiye Olimpiyatlarına Hazırlık Merkezlerinde (TOHM) görev alacak olimpiik hazırlık merkezi koordinatörü, akademik danışman ve diğer görevlilerin çalışma, görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir”(Türkiye Cumhuriyeti, Resmi Gazete, 11 Nisan 2015 Cumartesi, sayı 29323).

Ülkemizin beş yıllık kalkınma planında yer alan en önemli proje TOHM merkezleridir. Olimpiyat hazırlıklarına yönelik olarak 23 Kasım 2013 Yılında gayri resmi kurulan merkezlerimiz ilk etapta 17 ilimizde 17 Branş esaslı faaliyetlerine devam etmekte iken, sonradan birkaç ilimize kurulması ile de bu sayı 20 civarına erişmiştir. Kurulan Olimpiyat hazırlık Merkezleri 4.ncü yılına girmiştir. Olimpiik Hazırlık Merkezlerimizde 20 ilde (Ankara, Adana, Antalya, Artvin, Bolu, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Mersin, Rize, Sakarya, Samsun, Trabzon) Olimpiik 18 branşta (Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Boks, Buz Pateni, Cimnastik, Curling, Eskrim, Güreş, Halter, Judo, Kano, Kayak, Kürek, Tekvando, Tenis, Okçuluk, Yüzme) yatılı veya gündüzlü olmak üzere 984 sporcu faaliyet göstermektedir. Ayrıca Aksaray’ da Paralimpiik Merkezimiz kurulmuş olup, bu merkezde Paralimpiik branşların Milli Takım kampları yapılmaktadır. Olimpiik merkezler yaklaşık olarak 1700 civarında sporcuyla faaliyetlerini yürütmektedirler (Ak 2017, İmamoğlu, Tutkun 2017).

Sporcu eğitim merkezlerinden yetişen başarılı sporcular:

Merkezlerden yetişen bazı sporcular katıldıkları birçok ulusal ve uluslararası yarışmalarda branşlarında şampiyon olarak önemli başarılarla imza atmışlardır. Avrupa, Dünya, Olimpiyat şampiyonlarının önemli kısmı bu merkezlerde güreşe başlayan ve orada antrene edilen sporculardır. Taha AKGÜL, Rıza KAYAALP, Harun DOĞAN, Ahmet GÜLHAN, Ahmet PEKEL, Nazmi AVLUCA, Şeref EROĞLU, Soner DEMİRTAŞ, Mustafa KAYA, Fahrettin ÖZATA, Sait BİNGÖL daha onlarca sporcunun kazandığı madalyalarda bu merkezlerin katkısı vardır (Ak, 2017).

Olimpiik merkezlerde yetişen sporcular:

Olimpiik merkezlerin başarılı olması konusunda çelişkili açıklamalar mevcuttur. Olimpiik merkezleri başarılı bulanlar yanında bulmayanlarda bulunmaktadır (İmamoğlu, Tutkun 2017). 2020 ve 2024 Olimpiyat Oyunlarında yarışabilecek sporcular yetiştirmeyi hedefleyen merkezlerimizde yer alan sporcularımız arasında 2016 Rio Olimpiyat Oyunlarına Güreş (Kadın) 5, Halter 3, Atıcılık 2, Atletizm 1, Cimnastik 1, Judo 1, Okçuluk 1, Yüzme 1 ve Bisiklet 1 olmak üzere toplam 16 sporcu kota almıştır. Ayrıca kota alan sporcularımızdan Daniyar İSMAİLOV Halter branşında Gümüş madalya kazanma başarısı göstermiştir. Merkezlerimizde eğitim gören sporcularımızın 2016 yılında Uluslararası müsabakalarda aldığı madalyalar; 2016 Rio Olimpiyat Oyunlarında Daniyar İSMAİLOV bir Gümüş, Dünya Şampiyonalarında 4 altın, 7 gümüş, 2 bronz, Avrupa Şampiyonalarında 14 altın, 11 gümüş, 23 bronz, Diğer Uluslararası turnuva ve kupalarda ise 139 altın, 102 gümüş, 100 bronz olmak üzere toplamda 403 madalya kazanmışlardır. TOHM Sporcularının Uluslararası alanda kazanmış oldukları bu madalyalar gelecek için umut vaat etmekte olup, altyapıdan yetişmekte olan diğer sporcular için de model oluşturmaktadır.

Sporcu eğitim merkezleri durumu:

Merkezlere sporcuyu bağlayan, onların merkezlerden bağlarını keserek, ayrılmasını zorlaştıran herhangi bir mevzuat olmadığı için bu sayılar her gün değişiklik gösterebilmekte, 2016 yılındaki branş ve sporcu sayısında gözle görülür bir eksilme göze çarpmaktadır. Son yıllarda merkezler önemli ölçüde cazibesini yitirmiş, tesislerin fiziki yapısı ve merkezlerinin idari yapısı kaliteli sporcu yetiştirmenin önüne geçmiştir. Cazibesini kaybeden merkezlere sporcu alımında çeşitli sorunlar yaşanmaya başlamıştır. Merkezler uzun yıllardan beri yönetimlerce göz ardı edildiğinden, Merkezler şu anda sessiz, sedasız akıbetini beklemektedir. Türk güreşi uzun zamandan beri maalesef güreş eğitim merkezleri sorunlarını çözmeye, revize etmeye çalışmışsa da kalıcı bir çözüm bulunamamıştır. Minik ve yıldız yaş guruplarında yapılan Türkiye şampiyonlarında eskiden şampiyonlukları kimseye bırakmayan merkezlerimiz diğer kamu ve özel güreş kulüplerinin çok gerisinde kalarak dereceye dahi girmekte zorlanmaktadır.

Olimpik merkezler durumu:

Merkezlere sporcu seçimleri, Yönetmelik gereği kurulmuş olan Değerlendirme Komisyonları tarafından belirlenen kriterler doğrultusunda büyük bir titizlikle yapılmaktadır. Merkezlere alınmış olan sporcuların eğitimlerini aksatmamak amacıyla geldikleri illerden okul nakilleri gerçekleştirilmekte olup, eğitim giderleri merkezlerimizce karşılanmaktadır. Üniversiteli sporcularımızın bağlı buldukları üniversitelerden merkezlerin bulunduğu ildeki üniversitelere nakillerinin yapılabilmesi için Bakanlığımız ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasında imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde öğrencilerimizin nakilleri gerçekleştirilmektedir. Merkezlerdeki sporcularımızın akademik, sosyal ve kişisel gelişimlerine katkı sağlayabilmek amacıyla etüt çalışmalarına ve çeşitli sosyal aktivitelere yer verilmektedir. Sporcularımızın teknik malzeme ihtiyaçları giderilerek, antrenman alanları uluslararası standartlarda donanıma sahip hale getirilmiş ve bu sayede sporcularımıza kaliteli antrenman ortamları oluşturulmuştur. Merkezlerdeki tüm sporcuların performans analizleri ve sağlık taramaları Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Sporcu Eğitim Sağlık ve Araştırma Merkezi (SESAM) tarafından yapılmaktadır. Sporcuların gelişimlerinin takibi ve sportif performanslarının ölçümlerinin daha sağlıklı yapılabilmesi için SESAM'ın donanımı yenilenmiş ve kullanıma başlanmıştır. Merkezlerimizde spor destek elemanı ihtiyacını karşılamak amacıyla Sözleşmeli Kadroda; Spor Psikoloğu, Beslenme Uzmanı, Fizyoterapist, Masör/Masöz alımı gerçekleştirilmiştir. Bu elemanların gelişimlerine katkı ve uygulamada standartı sağlayabilmek amacıyla Sağlık İşleri Daire Başkanlığı tarafından periyodik olarak gelişim seminerleri düzenlenmektedir.

Tablo 1. Sporcu eğitim Merkezleri ve Mevcut Olimpik Merkezler ile faaliyet gösterdikleri branşlar

Sporcu Eğitim merkezler (SEM)	Faaliyet Gösterdiği Branşlar ve 2017 -2018 kotejan	Olimpik merkezler	Faaliyet Gösterdiği Branşlar
Adana SEM	Güreş, 16 kişi; Kano,13 kişi Kürek,20 kişi	Adana	Yüzme, kano, kürek
Adıyaman SEM	Güreş,6 kişi	-	-
Afyonkarahisar SEM	Güreş,20 kişi	-	-
Ağrı SEM	Atletizm,17 kişi;Kayak, 21 kişi	-	-
Aksaray SEM	Atletizm,20 kişi;Güreş,20 kişi	Aksaray	Paralimpik sporcular
Amasya SEM	Güreş, 12 kişi	-	-
Artvin Yusufeli SEM	Güreş,47 kişi;Kano,10 kişi	Artvin	Kano
Aydın SEM	Atletizm, 6 kişi;Güreş, 8 kişi	-	-
*Antalya Elmalı SEM *Antalya Korkuteli SEM	Güreş, 5 kişi;Güreş, 10 kişi	Antalya	Bisiklet, Okçuluk
-	-	Ankara*	Milli takım sporcuları
Balıkesir SEM	Atletizm, 5 kişi;Güreş, 5 kişi Judo, 10 kişi	-	-
*Bolu SEM * Bolu Gerede SEM	Çimnastik,38 kişi;Atletizm,12 kişi;Kayak, 23 kişi	Bolu	Cimnastik
Bursa SEM	Judo,13 kişi	Bursa	Atletizm, Güreş, Yüzme
Çorum SEM	Güreş, 6 kişi	Çorum	Güreş
Denizli SEM	Güreş, 11 kişi	-	-
-	-	Diyarbakır	Atıcılık
Edirne SEM	Çimnastik, 6 kişi Güreş, 20 kişi;Judo, 25 kişi Tenis, 10 kişi	Edirne	Güreş
-	-	Erzurum	Atletizm, Boks, Kış Sporları - Buz Pateni, Kayak.
Gaziantep SEM	Atletizm, 10 kişi;Güreş, 18 kişi	Gaziantep	Eskrim, Halter
-	-	İzmir	Atletizm, Cimnastik, Tenis
Karaman SEM	Atletizm, 14 kişi	-	-
Kayseri SEM	Güreş, 10 kişi	Kayseri	Atletizm, Kış Sporları - Kayak, Yüzme.
-	-	Kocaeli	Atletizm, Bisiklet, Tekvando,judo
Konya SEM	Atletizm, 10 kişi;Güreş, 7 kişi Judo,15 kişi	Konya	Bisiklet, Halter, Tekvando.
Manisa SEM	Judo,10kişi	-	-
*Kahramanmaraş SEM *Kahramanmaraş Göksün SEM	Güreş, 18 kişi Güreş, 16 kişi	- -	- -
Mersin SEM	Güreş, 9 kişi	Mersin	Atıcılık, Atletizm, Eskrim, Tenis
Muğla Milas SEM	Güreş,11 kişi	-	-
Ordu SEM	Güreş, 10 kişi;Judo,10 kişi	-	-
Osmaniye SEM	Atletizm, 13 kişi;Güreş,12 kişi	-	-
Rize SEM	Güreş, 10 kişi Judo,25kişi	Rize	Güreş

Sakarya SEM	Kano, 15 kişi Kürek, 10 kişi	Sakarya	Kürek, Kano
Samsun Kavak SEM	Güreş, 2 kişi	Samsun	Güreş, Judo, Okçuluk
Sivas SEM	Atletizm, 10 kişi; Güreş, 15 kişi; Halter, 11 kişi; Judo, 7 kişi	-	-
Tokat SEM	Güreş, 13 kişi; Halter, 5 kişi		
-	-	Trabzon	Atletizm, Judo, Tenis, Yüzme, boks
Yozgat SEM	Güreş, 15 kişi	-	-

(İmamoğlu ve Tutkun, 2017,

<https://sporegitim.sgm.gov.tr/dokuman/SPORCU%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20MERKEZLER%C4%B0%20KONTENJANLARI.pdf>)

*TOHM Merkezlerinin ana üssü olarak düşünülmüş ve Rio olimpiyatları içinde hizmette bulunmuştur ve bulunmaya devam etmektedir.

Kontenjanlar belirlenip ilgili şartlar açıklanıp güncel sınavlarla veya derecelerle bağlantılı olarak öğrenciler alınmaktadır. Planlama aşamasında düşünülenlerin birçoğunun uygulama aşamasında da yapılmasına rağmen istenilen üst düzey başarı tam elde edilememektedir. Tablo 'de görüldüğü üzere sporcu eğitim merkezlerine değişik branşlarda 828 öğrenci alınmaktadır (Bunların bir kısmı gündüzlü ve bir kısmı yatılıdır). Tablo 1'de Sporcu eğitim merkezlerinin bazılarının kapsamlı olduğu bazılarına çok az sayıda öğrenci alındığı ve bazı illerde ise hem sporcu eğitim merkezi hemde olimpik merkez bulunduğu görülmektedir. Olimpik merkezlerle sporcu eğitim merkezlerinde spor branşları birkaç istisna dışında farklı olduğu görülmektedir. Örneğin Gaziantep, Kayseri ve Mersin illerine bakılabilir. Yine Edirne ilinde kapsamlı sayıda branş ve öğrenci alımı yapılırken olimpik merkez bulunmamaktadır. Aksaray'da Olimpik merkez paralimpik sporculara hitap ediyor. Acaba Aksaray'daki sporcu eğitim merkezi de paralimpik sporculara hizmet etse daya iyi olmaz mı? düşünülecek konulardır.

Sporcu Eğitim Merkezlerinin sorunları ve öneriler:

Merkezlerin bağlı olduğu bazı İl müdürlerinin yönetim ve idare etme tercihlerinde sorunlar vardır.

Sporcu eğitim merkezlerimize görevlendirilen Antrenörlerin kalitesi tartışmalıdır.

Sporcu eğitim merkezlerin acilen fiziki yapıları düzeltilerek, kaliteli antrenörlerin iş başına getirilmeleri sağlanmalıdır.

Merkez Müdürleri ve diğer destek elamanları konusunda da gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Kuruluş ruhu ve heyecanı günümüz şartlarına uygun olarak Merkezlerimiz yeniden revize edilerek; Türk sporuna ve özelde güreşe hizmet etmesi sağlanmalıdır (Ak, 2017).

TOHUM Merkezlerinin sorunları ve öneriler:

- Merkezlerin bir kısmının yerleşme sorunu vardır. Bazı merkezleri için otellerin TOHM merkezi olarak kullanılması eleştirilmekte ise de sorunun çözümü için bulunmuş bir yöntem olduğu kabul edilmelidir.
- Merkez olarak otel kullanılan illerde antrenör dışında yatılı kalacak personel ihtiyacına çözüm üretilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.
- İlgili Federasyonların ekseriyetinin bu projeye gereken desteği vermediği iddia edilmektedir. Bu konuda ilgili federasyonlara ilgi ve destekleri oranında teşvik verilebilir.
- Taşrada bulunan bu merkezlerin İl Müdürleri tarafından yeterince takip edilemediği düşünülmektedir. Bu merkezlerin merkezden devamlı izlenmesi verimi artıracaktır.
- Merkez görevlendirmelerinin daha sağlıklı olması ve meslek içi eğitim yapılması verimliliği artıracaktır.
- Antrenör ve koordinatör ücretleri konusunda verimliliği artıracak çalışmalar yapılmalı ve uygulanmalıdır.
- Performans ölçümlerini periyodik ve düzenli bir şekilde yapılmasına daha fazla özen gösterilmelidir.
- Sporculara ödenen harçlıkların zamanında ödenmesi için daha dikkatli olunması ve miktarının farklı olup olmaması konusunda çalışmalar yapılması fayda sağlayabilir.
- Merkezdeki antrenörlerin Milli Takımlar ve diğer faaliyetlerde görevlendirilmesi sonucu merkezlerdeki çalışmaların aksatılmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Merkezlerde kalifiye Teknik ekiplerin bulundurulması veya teknik destek alınmasına özen gösterilmesi verimi artıracaktır.
- Sporcuların antrenman, beslenme, eğitim ve taşınma sorunları konusunda çalışmalar ilgili paydaşlarla yapılmalıdır.
- Sporcu giriş çıkışlarında öğrenci sporcuların okul dönemlerinin dikkate alınmamasının doğuracağı olumsuzlukları giderici çalışmalar yapılmalıdır.
- Sporcuların sosyal etkinlik, performans ve motivasyonlarının her geçen gün kötüye gittiği yönde duyular vardır.
- Hiç bir kriter gözetilmeden merkezlere sporcu istihdam edildiğini iddia edenler vardır.
- TOHM ruhuna, projesine, anlayışına uygun hareket edilemediğini düşünenlerin endişeleri giderilmelidir.
- Yine ailelerin çocuklarını bazı sıkıntılardan dolayı merkezden aldıkları görülmektedir. Bunların nedenleri araştırılmalı ve çözümler ortaya konmalıdır (Ak 2017, İmamoğlu ve Tutkun 2017).

Merkezlerin birleştirilmesi ve ya işbirliği sağlanması:

Ülkelerin spordaki başarıları, çok yüksek bilimsel ve teknolojik donanımın yanında spor kültürünün yaygınlaşması ile mümkün olacağı başarılı ülkelerin çalışmalarıyla kanıtlanmıştır. Amerika Birleşik Devleti, Galler, İngiltere ve Avustralya, Yeni Zelanda gibi birçok ülkede,

Üniversite iş birliği sayesinde bilim verileriyle, yüksek teknolojiyi kullanarak, profesyonel zihniyetle, uzmanlaşma alanları belirlenmiş nitelikli elemanlarla gerçekleştirilmektedir. Bunu büyük bir takım oyunu olarak düşünmek gerekir. Galler’de “Milli Antrenman Merkezi” olarak adlandırılan çalışma alanı Colorado’da çok muazzam tesislerle milli sporculara; Performans analiz, biyomekanik, zihinsel antrenman, psikolojik destek, beslenme, tedavi ve rehabilitasyon merkezleri gibi uzmanlık alanlarıyla hizmet vermektedir. Düşünülen bu alanlar içerisinde hedeflenen branşlara hitap eden; spor tesisleri, kamp yerleri, laboratuvarlar, Kütüphane, sosyal tesisler ve tedavi merkezleri planlanmalıdır. Sporun, çocukluk çağından itibaren gençlere ve yetişkinlere yaşam biçimi olarak benimsetilmesinin en önemli nedenlerinden bir tanesi spor tesislerinin sayısının artırılması ve nitelikli spor adamı yetiştirilmesidir. Olimpizm ruhunun toplumda yaygınlaşması, kitle sporunun kabul görmesinde ve tesisleşme konularında da Genel müdürlük en önemli aktördür.

Gençlik ve spor bakanlığı spor genel müdürlüğü ve ilgili federasyonların tüm olumlu çabalarına ve elde edilen başarılarla rağmen yapılması gerekli bir takım çalışmaların olduğu açıktır. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri’nin (TOHM) ana üssü olan Ankara’da, geleceğin olimpiyat şampiyonlarına destek vermek amacıyla inşa edilen TOHM Eryaman Hazırlık Merkezi, kapılarını milli takım sporcuları ve antrenörlerine açmıştır. Güncel şartlara uygun düzenlemeler ve teknik gelişmeler takip edilerek çalışmalar devam edecektir. Bu amaçla bizde bazı katkılar sunmak istedik.

Sporcu Eğitim Merkezleri ve TOHM’larla ilgili nasıl bir düzenleme yapılmalı?

Belirlenen veya sorun olarak iddia edilenlerin yanında diğer çıkabilecek sorunların (örneğin yöreye özel sorunlar) halledilmesi için bir komisyon kurularak yerinde incelemeler ile rapor düzenleyerek Spor Genel müdürlüğüne sunulmalıdır. Spor şuralarında merkezlerin durumları tartışmaya açılabilir. Komisyonda Genel müdürlüğün temsilcisi, İl spor müdürleri, yerel yönetim ve Üniversitelerin sporla ilgili fakülte veya yüksekokullarından da üyeler bulunmalıdır. Rapor doğrultusunda çalışmalara devam edilmesi gerekmektedir. İlave olarak acilen sporcu eğitim merkezleri ve TOHM’ların mevcut il yerleşim yerleri ve Branş durumları yeniden revize edilebilir. Bunların aynı yerde veya birbirlerine yakın yerlerde olmaları sağlanmasının maddi imkanlardan teknik- taktik çalışmalara kadar bir çok yönlerden olumlu etkisi olacaktır. Sporcu eğitim merkezleri ve olimpik merkezlerin özel bir çatı altında toplanarak hizmet vermesinin başarılarını daha etkin kılacağı bir gerçektir.

Kurulacak Spor Genel müdürlüğü olimpik sporcuları kontrol merkezi veya benzer bir kurum Spor genel müdürlüğü yanında spor bilim adamlarını da çalışmalara dahil etmelidir. BU kurum veya kurul şunları araştırabilir:

- *Sporcular hangi bilimsel kriter baz alınarak seçilmektedir.
- * Sporcu seçimi ve alımında uzman kişilerden bilimsel bir komisyon oluşturulmuş mudur?
- * Merkezlerde görev alacak Antrenörlerimiz hangi kritere göre belirlenmektedir.
- * A-Milli takımlara seçilen kaç sporcu vardır yada Milli takımlarda elde ettiği başarılar nelerdir.
- * Ailelerin bu merkezlere bakış açısı nelerdir.
- * 4 yıl içinde merkezlere kaç sporcu girmiş, kaç sporcu hangi nedenlerle merkezlerden ayrılmıştır.

- * Son 4 yılda Merkezlerde kalan sporcuların sportif başarısı ve okul başarısı hangi seviyede devam etmektedir.
- * Federasyonların Merkezlere bakış açısı ve desteği hangi düzeyde seyretmektedir.
- * Merkezlerde çalışan yardımcı personellerin ne kadarı yaptıkları vazifenin farkındadırlar.
- * Merkezdeki sporcuların performans gelişimleri nasıl takip edilmekte ve kimler tarafından yapılmaktadır.
- * Merkezdeki iş ve işlemlerle ilgili faaliyet raporları hangi aralıklarla yapılmakta hangi makama havale edilerek sorunlara ne kadar çözüm bulunmaktadır.
- * Merkezler hangi aralıklarla federasyon başkanları ve teknik heyeti tarafından ziyaret edilmektedir,
- * Antrenörlerin sporculara uyguladıkları antrenman programları nasıl hazırlanmakta bu konuda plan ve programların uygunluğu kimler tarafından denetlenmekte ve takip edilmektedir.
- * Merkezlerde aynı yaş ve branş grubunda antrenman programları farklı farklı yapılmakta, yoksa paket programlarımızı uygulanmaktadır.
- * Merkezlerde görev alan Antrenörlerin diploma kademeleri nedir?

Sonuç olarak Türkiye’de sporcu eğitim merkezleri ve olimpik merkezlerin planlama aşamasından, işletilme aşamasına kadar çalışma usul ve esaslarını, amaçlarını kapsayan yönetmelikler çıkarılmasına rağmen bazı güncel sorunlarının varlığı söz konusudur. Türkiye sporcu eğitim merkezleri ve Olimpik Hazırlık Merkezleri ruhuna, projesine, anlayışına uygun hareket edilerek gerekli destek artırılmalı ve önlemler alınmalıdır.

KAYNAKÇA

Ak, A. (2017). Türk Sporunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Spor Yayınevi ve Kitabevi, Ankara

Gençlik ve Spor Bakanlığı,<http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/3738/Corporate.aspx>

İmamoğlu O., Tutkun E. (2017). Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri Hedefleri ve Sorunları, Uluslararası Balkan Spor Bilimleri Kongresi, The International Balkan Conference in Sport Sciences (IBCSS2017), Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Kültür Merkezi, 21-23 Mayıs BURSA , uludagbalkansporbilimleri.org/tr/

Türkiye Cumhuriyeti, Resmi Gazete, 11 Nisan 2015 Cumartesi, sayı 29323.

Türkiye Cumhuriyeti ,Resmi Gazete Tarihi: 28.01.2010 Resmi Gazete Sayısı: 27476

Türkmen, M., Ziyagil, MA., İmamoğlu, O. (editörler), (2001).1. Türk Güreş Kurultayı, Belek Antalya

<https://sporegitim.sgm.gov.tr/dokuman/SPORCU%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20MERKEZLER%C4%B0%20KONTENJANLARI.pdf>